

Etusivu>Sinun oikeutesi>**Syytetty (rikosoikeudelliset menettelyt)**

Obdolženci v kazenskem postopku

Slovenia

V teh informativnih listih je pojasnjeno, kaj se dogaja, če je posameznik osumljen ali obtožen kaznivega dejanja, ki se obravnava v sodnem postopku. Informacije o prekrških v cestnem prometu, za katere se po navadi izrekajo mandatne kazni, kot so globe, najdete v Informativnem listu 5. Če ste sami žrtev kaznivega dejanja, so izčrpane informacije o vaših pravicah na voljo tukaj.

Kratek opis kazenskega postopka

Predhodni postopek

Predkazenski postopek

V predkazenskem postopku policija po uradni dolžnosti ali po navodilih državnega tožilca odkriva storilca kaznivega dejanja, zbira ter zavaruje sledove in dokaze ter zbira obvestila o kaznivem dejanju. Za dejavnost policije morajo obstajati razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje.

Redni kazenski postopek

Redni kazenski postopek je postopek, ki ga vodi sodišče. Začne se lahko le na zahtevo upravičenega tožilca (upravičeni tožilec je državni tožilec, zasebni tožilec ali oškodovanec kot tožilec). Podan mora biti utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje. Utemeljen sum je podan, če je stopnja verjetnosti, da je oseba storila kaznivo dejanje, večja od verjetnosti, da ga ni storila.

Preiskava

Namen preiskave je zbiranje dokazov. Na zahtevo upravičenega tožilca preiskovalni sodnik po zaslišanju obdolženca izda sklep o uvedbi preiskave, zoper katerega je možna pritožba. Preiskava je obvezna, če je za kaznivo dejanje predpisana kazen zapora nad osem let.

Obtožba

Z obtožbo upravičeni tožilec določi, kaj bo sodišče obravnavalo na glavni obravnavi, saj je določen obdolženec ter dejanje, ki je predmet obtožbe. Zoper obtožbo je možen ugovor.

Glavni postopek

Priprave na glavno obravnavo

Predsednik senata po pravomočnosti obtožbe določi čas in kraj glavne obravnave ter zagotovi navzočnost oseb in predmetov dokazovanja.

Glavna obravnava in sodba

Na glavni obravnavi sodišče ob prisotnosti tožilca in obdolženca odloča, ali je obdolženec kriv za kaznivo dejanje. Glavna obravnava se konča z razglasitvijo sodbe.

Redna pravna sredstva

Tožilec in obdolženec se lahko zoper izrečeno sodbo pritožita. Pritožbo je treba napovedati v osmih dneh od razglasitve sodbe, razen če je bila izrečena zaporna kazen.

Izvršitev sodbe

Ko je sodba pravomočna, se **izvrši**.

V informativnih listih lahko najdete podrobne informacije o vseh fazah kazenskega postopka in vaših pravicah. Te informacije ne nadomeščajo pravnega svetovanja, temveč so zgolj koristni napotki.

Vloga Evropske komisije

Upoštevati je treba, da Evropska komisija nima nobene vloge v kazenskih postopkih držav članic, zato vam v primeru pritožb ne more pomagati. V teh informativnih listih je navedeno, kako in pri kom se lahko pritožite.

Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite na spodnje povezave

1 – Posvetovanje z odvetnikom

2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja

Polijska preiskava

Pridržanje in privedba k preiskovalnemu sodniku, ki opravi zaslišanje

Pripor ali izpustitev

Uvedba preiskave in preiskovalna dejanja

Obtožba

Priprave na glavno obravnavo

3 – Moje pravice med glavno obravnavo

4 – Moje pravice po glavni obravnavi

5 – Prekrški v cestnem prometu

Sorodne povezave

Zakon o kazenskem postopku

Kazenski zakonik-1

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 – Posvetovanje z odvetnikom

Če ste kakor koli udeleženi v kazenskem postopku, je zelo pomembno, da dobite neodvisno pravno svetovanje. V informativnih listih boste izvedeli, kdaj in v kakšnih okoliščinah imate pravico do zagovornika. Izvedeli boste tudi, kaj lahko zagovornik za vas stori, kako ga poiščete in kako bodo kriti stroški zagovornika, če jih ne boste mogli poravnati sami.

Kako poiskati zagovornika?

Če ste obdolženec, imate pravico do strokovne pomoči zagovornika ves čas kazenskega postopka. Zagovornika vam lahko najamejo tudi vaši najbližji sorodniki. Če potrebujete odvetnika, ga lahko poiščete na spletišču [Odvetniške zbornice Slovenije](#).

I. Obvezna obramba

Obramba z zagovornikom je v nekaterih primerih obvezna, ne glede na vašo željo. Če si v teh primerih sami ne priskrbite zagovornika, vam ga bo sodišče postavilo po uradni dolžnosti.

Zagovornik po uradni dolžnosti

Sodišče vam po uradni dolžnosti postavi zagovornika pri prvem zaslišanju:

če ste nemi, gluhi ali nezmožni, da se sami branite,

če zoper vas teče postopek za kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen zapora trideset let,

če ste po pridržanju s strani policije privedeni k preiskovalnemu sodniku na zaslišanje.

Zagovornika po uradni dolžnosti morate imeti v postopku odločanja o priporu in ves čas trajanja pripora.

Zagovornika po uradni dolžnosti vam sodišče postavi tudi ob vročitvi obtožnice za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora osem let in več.

Funkcija zagovornika po uradni dolžnosti praviloma preneha s pravnomočnostjo sodbe. Zagovornika po uradni dolžnosti določi sodišče s svojega seznama odvetnikov za zastopanje po uradni dolžnosti. Stroški postavljenega zagovornika se vnaprej izplačajo iz proračunskih sredstev sodišča. Če vam je izrečena obsodilna sodba, morate sodišču povrniti stroške postavljenega zagovornika. Sodišče vas lahko oprosti plačila teh stroškov, če bi bilo ogroženo vaše preživetje.

Zagovornika po uradni dolžnosti sodišče na vašo zahtevo razreši le, če svojih dolžnosti ne opravlja v redu. V takem primeru vam bo postavljen drug zagovornik po uradni dolžnosti. Seveda imate vedno pravico, da si sami poiščete svojega zagovornika, postavljeni zagovornik pa se bo v tem primeru razrešil.

II. Fakultativna obramba

Zagovornik po brezplačni pravni pomoči

Če nimate denarnih prihodkov niti drugega premoženja, lahko pri okrožnem sodišču kraja bivanja s posebno [vlogo](#) zaprosite za brezplačno pravno pomoč. Če izpolnjujete pogoje za dodelitev brezplačne pravne pomoči, vam sodišče z odločbo dodeli brezplačno pravno pomoč in s posebnega seznama postavi odvetnika, ki vas zagovarja v kazenskem postopku. Stroške tega zagovornika na koncu postopka plača država iz proračunskih sredstev. Teh stroškov državi ne vračate, tudi če vam je izrečena obsodilna sodba.

Zagovornik v interesu pravičnosti

Sodišče vam lahko na vašo zahtevo po vročitvi obtožnice postavi zagovornika po uradni dolžnosti, tudi če ni pogojev za obvezno obrambo. To lahko stori, če sami odvetnika zaradi gmotnih razmer ne morete plačati in če je to v interesu pravičnosti. Če vam je odvzeta prostost, vam lahko zagovornika v interesu pravičnosti postavi tudi policija.

Glede povrnitve stroškov tega zagovornika velja isto kot pri zagovorniku po uradni dolžnosti.

Sorodne povezave

 [Odvetniška zbornica Slovenije](#)

 [Seznam odvetnikov](#)

 [Vloga za brezplačno pravno pomoč](#)

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja

Katere so faze preiskovanja kaznivega dejanja?

Namen preiskovanja kaznivega dejanja je predvsem odkrivanje okoliščin kaznivega dejanja in pridobivanje dokazov, na podlagi katerih bo sodišče na glavni obravnavi ugotavljalo, ali ste krivi za kaznivo dejanje.

Faze preiskovanja kaznivega dejanja so:

Policajska preiskava

Policija po uradni dolžnosti ali po navodilih državnega tožilca odkriva storilca kaznivega dejanja, zbira sledove in dokaze ter obvestila o kaznivem dejanju. Za delovanje policije morajo obstajati razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje.

Pridržanje in privedba k preiskovalnemu sodniku, ki opravi zaslišanje

Izjemoma lahko policija odvzame vašo prostost in vas pridržuje za 48 ur. Podani morajo biti utemeljeni razlogi za sum, da ste storili kaznivo dejanje, in priporni razlogi.

Pridržanje mora biti potrebno zaradi zbiranja obvestil in dokazov, ugotovitve istovetnosti ter preverjanja alibija. Če pridržanje traja več kot šest ur, vam mora biti izdana odločba o pridržanju. Zoper odločbo se lahko pritožite na zunajobravnavni senat, dokler traja pridržanje. Zunajobravnavni senat sestavljajo trije sodniki.

Policisti vam lahko odvzamejo prostost, če je podan kateri izmed pripornih razlogov, vendar vas morajo brez odlašanja privedi k preiskovalnemu sodniku.

Preiskovalni sodnik lahko odredi pridržanje za 48 ur od privedbe,

v tem času pa vas mora zaslišati. Pri zaslišanju vas mora opozoriti na vaše pravice. Obvezna je navzočnost zagovornika. Sodišče lahko odredi pripor, če to predlaga tožilec. Tožilec mora zahtevati tudi uvedbo preiskave.

Pripor ali izpustitev

Sodnik lahko na predlog državnega tožilca odredi pripor, če je neogibno potreben za varnost ljudi oziroma za kazenski postopek. Podan mora biti utemeljen sum, da ste storili kaznivo dejanje, in eden izmed treh pripornih razlogov: begosumnost, nevarnost uničenja sledov ali vplivanja na priče (koluzijska nevarnost) ali ponovitvena nevarnost.

Sklep o priporu se vam vroči najkasneje v 48 urah od odvzema prostosti oziroma privedbe k preiskovalnemu sodniku. Zoper sklep se lahko pritožite v 24 urah od vročitve. O vaši pritožbi mora zunajobravnavni senat odločiti v 48 urah.

Če se preiskovalni sodnik s predlogom tožilca o odreditvi pripora ne strinja, zahteva odločitev zunajobravnavnega senata. Če senat odredi pripor, obravnava pritožbo višje sodišče.

Uvedba preiskave in preiskovalna dejanja

Namen preiskave je predvsem zbiranje dokazov. Preiskava je obvezna, če je za kaznivo dejanje predpisana kazen zapora nad osem let. Upravičeni tožilec bo pri pristojnem preiskovalnem sodniku vložil zahtevo za preiskavo, če bo podan utemeljen sum, da ste storili kaznivo dejanje. Preiskovalni sodnik izda po vašem zaslišanju sklep o uvedbi preiskave, zoper katerega se lahko pritožite.

Obtožba

Z obtožbo upravičeni tožilec določi, kaj bo sodišče obravnavalo na glavni obravnavi, saj je določena oseba in dejanje, ki je predmet obtožbe. Zoper obtožbo lahko vložite ugovor.

Priprave na glavno obravnavo

Predsednik senata po pravnomočnosti obtožbe določi čas in kraj obravnave ter zagotovi navzočnost oseb in predmetov dokazovanja.

Za več informacij o vaših pravicah kliknite na spodnje povezave:

[Polijska preiskava \(1\)](#)

[Pridržanje in privedba k preiskovalnemu sodniku, ki opravi zaslišanje \(2\)](#)

[Pripor ali izpustitev \(3\)](#)

[Uvedba preiskave in preiskovalna dejanja \(4\)](#)

[Obtožba \(5\)](#)

[Priprave na glavno obravnavo \(6\)](#)

Polijska preiskava (1)

 Polijska začne preiskovati kaznivo dejanje na podlagi podatkov, ki zadoščajo, da začne svoje dejavnosti. Kdor ve za kaznivo dejanje, lahko pristojnemu državnemu tožilcu poda kazensko ovadbo, policija pa ugotavlja, ali je bilo naznanjeno kaznivo dejanje storjeno. Namen te faze je odkriti dovolj dokazov, da se ugotovi, ali je določena oseba storila kaznivo dejanje, in da se zoper to osebo nato nadaljuje kazenski pregon.

Policija stori vse potrebno, da odkrije storilca, sledove kaznivega dejanja in dokaze ter zbere obvestila, ki bi utegnila biti koristna za kazenski postopek. Zato policisti zbirajo obvestila od oseb, pregledajo vidne prostore vaših prevoznih sredstev, ugotavljajo vašo istovetnost, omejijo gibanje na določenem prostoru, razpišejo iskanje oseb ter v vaši navzočnosti opravijo pregled določenih objektov in prostorov.

Kako policija zbira obvestila?

Policija zbira obvestila o kaznivem dejanju na terenu, lahko pa vas povabi k sebi, pri čemer vas lahko tudi prisilno privede, če ste bili na to v vabilu opozorjeni. Policija vas pri razgovoru ne sme zadrževati, kar pomeni, da lahko med pogovorom kadar koli odidete. Če želite, lahko na pogovor pripeljete tudi odvetnika.

Kdaj boste obveščeni o svojih pravicah?

Ko policija pridobi dokaze za razlog za sum, da ste ravno vi storili kaznivo dejanje, pomeni, da vas je označila kot osumljenca in vas mora v tem trenutku seznaniti s pravicami.

Kakšne so moje pravice, če sem osumljenec?

Policija vam mora povedati, katerega kaznivega dejanja ste osumljeni in katere dokaze ima zoper vas, ter vas poučiti, da niste dolžni ničesar izjaviti in odgovarjati na vprašanja, če pa se boste zagovarjali, niste dolžni izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje ali priznati krivde. Imate tudi pravico do zagovornika, ki si ga lahko svobodno izberete in je lahko navzoč pri vašem zaslišanju. Policija vas opozori, da se lahko vaša izjava na sojenju uporabi zoper vas.

Pouk o pravicah vam mora biti dan v jeziku, ki ga razumete. Če policist ne zna jezika, ki ga razumete, vam mora dati pouk s pomočjo sodnega tolmača.

Če vas policija o vaših pravicah ne bo poučila, bo vaša izjava iz sodnega spisa izločena.

Če se policija odloči, da vam bo po razgovoru odvzela prostost, vas mora posebej opozoriti na dodatne pravice.

Ali imam lahko odvetnika?

Pri zaslišanju je lahko navzoč vaš zagovornik, vendar vam zagovornik po uradni dolžnosti ne pripada. Če želite zagovornika, bo policija vaše zaslišanje prestavila za najmanj dve uri. Če zagovornika ne boste želeli ali če ne pride, bo policija o vaši izjavi naredila uradni zaznamek, ki ga sodišče upošteva zgolj kot dokazno podlago, sodba pa te izjave ne bo smela upoštevati.

Če bo na zaslišanju navzoč vaš zagovornik, policija sestavi zapisnik, ki je dokaz v kazenskem postopku, tudi če se boste obremenili. Na tem zaslišanju, ki ga opravi policija, imate enake pravice kot na zaslišanju na sodišču.

Zagovornik lahko z vami prosto in brez nadzorstva komunicira, pregleduje policijski spis ter predlaga policiji, da pridobi določene dokaze, pri čemer lahko sodeluje.

Kaj se zgodi, če ne govorim jezika?

Če vas bo policija zaslišala kot obdolženca in ne razumete jezika, vam mora zagotoviti sodnega tolmača, ki bo povedano prevajal v jezik, ki ga razumete, in obratno. Stroški sodnega tolmača bodo plačani iz državnega proračuna.

Ali bom moral dati prstne odtise in vzorce DNK?

Policija vas lahko fotografira ter odvzame prstne odtise in bris ustne sluznice. Poligrafsko testiranje lahko policija opravi z vašo privolitvijo, vendar sodišče rezultata v sodbi ne bo smelo upoštevati.

Pridržanje in privedba k preiskovalnemu sodniku, ki opravi zaslišanje (2)

Kakšne so moje pravice ob odvzemu prostosti?

Ko vam je odvzeta prostost, vas mora policija takoj opozoriti na vaše pravice, ki jih imate kot osumljenec. V maternem jeziku ali jeziku, ki ga razumete, vas morajo obvestiti o razlogih za odvzem prostosti. Poučeni morate biti, da niste dolžni ničesar izjaviti, da imate pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki si ga lahko sami svobodno izberete, ter da lahko o odvzemu prostosti obvestijo vaše najbližje. Če vas bodo policisti po prijetju pripeljali na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku, vas bo sodnik ponovno poučil o teh pravicah.

Če ste tuj državljan, sta policija oziroma sodišče na vašo zahtevo dolžna o odvzemu prostosti takoj obvestiti konzulat vaše države.

Ali me lahko pridržijo tudi policisti?

Policisti vas lahko pridržijo za 48 ur, če imajo utemeljene razloge za sum, da ste storili kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Pridržijo vas lahko v primerih, če zbirajo obvestila ali dokaze, ugotavljajo vašo identiteto ali preverjajo vaš alibi. Obstajati morajo tudi priporni razlogi: begosumnost, ponovitvena nevarnost ali nevarnost, da boste uničili sledove kaznivega dejanja ali vplivali na priče.

Kakšne so moje pravice med policijskim pridržanjem?

Če si želite vzeti zagovornika, vam mora policija omogočiti, da zagovornika poiščete in pokličete. Policija vam lahko postavi zagovornika v interesu pravičnosti. Z vašim zaslišanjem mora počakati, dokler ne pride vaš zagovornik, vendar največ dve uri.

Če boste pridržani več kot šest ur, vas morajo policisti o razlogih za odvzem prostosti obvestiti z odločbo. Zoper odločbo se lahko pritožite, dokler traja pridržanje. Pritožbo obravnava zunajobravnavni senat, ki mora odločiti v 48 urah.

Kaj se zgodi, če mi policija odvzame prostost?

Policisti vam lahko odvzamejo prostost, če je podan kateri izmed pripornih razlogov, vendar vas morajo brez odlašanja privedi k preiskovalnemu sodniku, sicer vas morajo pridržati z odločbo, kot je pojasnjeno zgoraj.

Preiskovalni sodnik lahko odredi pridržanje za 48 ur od privedbe, v tem času pa vas mora zaslišati. V 24 urah si lahko poiščete zagovornika, sicer vam ga bo postavilo sodišče po uradni dolžnosti. Če vam je odvzeta prostost, vas mora preiskovalni sodnik poučiti o vaših pravicah.

Kakšne so moje pravice med zaslišanjem pred sodnikom?

Vabilo na prvo zaslišanje pred sodiščem vam mora biti vročeno osebno. Pred vašim zaslišanjem vas sodnik vpraša o osebnih podatkih.

Ob prvem zaslišanju vas sodnik opozori:

da se odzovete na vabilo sodišča in sporočite spremembo prebivališča,

da se vam lahko v določenih primerih kazni omili,

da imate pravico do tolmača.

Vsakič pa vas sodnik opozori:

da imate pravico do zagovornika, ki je lahko navzoč pri vašem zaslišanju,

česa ste obdolženi in na kakšni podlagi,

da se lahko izjavite o vseh dejstvih in dokazih, ki vas obremenjujejo, ter navedete vsa dejstva in dokaze, ki so vam v korist,

da se niste dolžni zagovarjati in odgovarjati na vprašanja, če pa se zagovarjate, niste dolžni izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje ali priznati krivde.

Če vas sodišče na pravice ne bo opozorilo, lahko zahtevate izločitev zapisnika vaše izjave iz spisa.

Na vašem zaslišanju je lahko navzoč tudi upravičeni tožilec.

Kakšne posledice ima moja izjava?

Če se boste obremenili, lahko sodišče vašo izjavo uporabi. Če boste dejanje v preiskavi priznali in se priznanje sklada z dokazi, bo sodišče druge dokaze zbiral le na predlog strank.

Če boste uporabili pravico do molka ali ne boste povedali po resnici, sodišče tega ne sme uporabiti v vašo škodo ter povedanega ne sme upoštevati kot obteževalne okoliščine pri odmeri kazni. Tudi če se boste odločili, da se ne boste zagovarjali, lahko postavljate vprašanja vsem zaslišanim pričam, predlagate dokaze in dajete pripombe na potek kazenskega postopka.

Kaj se zgodi, če ne razumem oziroma ne govorim jezika?

Pred sodiščem imate pravico uporabljati svoj jezik. Sodišče vam mora zagotoviti ustno prevajanje obravnave v jezik, ki ga razumete, in obratno. Pisne vloge za sodišče boste v jeziku, ki ga uporabljate, lahko prejeli in oddajali le, če vam je odvzeta prostost. Stroški sodnega tolmača bodo plačani iz državnega proračuna.

Pripor ali izpustitev (3)

Po vašem zaslišanju mora državni tožilec izjaviti, ali predlaga pripor. Če izjavi, da pripora ne bo predlagal, vas izpustijo na prostost. Če tožilec zahteva pripor, o njegovem predlogu odloči preiskovalni sodnik.

Sodnik lahko odredi pripor, če je neogibno potreben za varnost ljudi ali za potek kazenskega postopka. Podan mora biti utemeljen sum, da ste storili kaznivo dejanje, in eden izmed **pripornih razlogov**:

begosumnost,

nevarnost uničenja sledov ali vplivanja na priče (koluzijska nevarnost),

ponovitvena nevarnost.

Če se preiskovalni sodnik s priporom strinja, odredi pripor s pisnim sklepom, ki vam mora biti vročen v 48 urah od vaše privedbe oziroma odvzema prostosti. Zoper sklep se lahko v 24 urah od vročitve pritožite na zunajobravnavni senat, ki mora odločiti v 48 urah.

Če se preiskovalni sodnik s predlogom tožilca o priporu ne strinja, zahteva odločitev zunajobravnavnega senata. Če senat odredi pripor, je možna pritožba na višje sodišče.

Kako se izvršuje pripor?

Če je zoper vas odrejen pripor, lahko zahtevate, da se v 24 urah obvesti vaša družina, delodajalec in organ socialnega varstva.

Po sklepu preiskovalnega sodnika ste lahko v priporu največ mesec dni, nato lahko sodišče na predlog tožilca pripor podaljšuje za največ pet mesecev. Če v tem roku ni vložena obtožnica, se vas izpusti. Po vložitvi obtožnice lahko pripor traja največ dve leti.

Ali lahko kako drugače zagotovim svojo prisotnost v postopku?

Sodišču lahko predlagate, da namesto pripora za odpravo vaše priporne nevarnosti odredi hišni pripor, varščino, javljanje na policijski postaji, obljubo, da ne boste zapustili bivališča, ali prepoved približevanja določenemu kraju ali določeni osebi.

Če boste državo zapustili, se morate odzvati na vabilo sodišča, sicer lahko sodišče zoper vas odredi pripor in razpiše tiralico ali izda [evropski nalog za prijetje](#).

Kaj se zgodi, če sem pridržan na podlagi evropskega naloga za prijetje?

Če je zoper vas izdan evropski nalog za prijetje, ste lahko prijeti in predani državi članici, ki je nalog izdala, zaradi pregona ali zaradi izvršitve sodbe. Pred tem morate biti zaslišani pred preiskovalnim sodnikom. Pravico imate do obvezne navzočnosti zagovornika ter prevajanja povedanega v jezik, ki ga razumete.

Ali je možen pripor v skrajšanem postopku?

Odreditev pripora pred okrajnim sodiščem je zaradi pripornih razlogov praviloma možna za določena hujša kazniva dejanja. Pred vložitvijo obtožbe lahko pripor traja največ petnajst dni.

Uvedba preiskave in preiskovalna dejanja (4)

Preiskavo opravlja preiskovalni sodnik na zahtevo upravičenega tožilca, če je podan utemeljen sum, da ste storili kaznivo dejanje.

Ali me mora preiskovalni sodnik pred odločitvijo zaslišati?

Ko preiskovalni sodnik prejme zahtevo tožilca za uvedbo preiskave, vas mora zaslišati, razen če bi bilo nevarno odlašati ali če ste že bili zaslišani.

Ali sem lahko zaslišan v drugi državi članici?

Če živite v drugi državi članici, je vaše zaslišanje lahko opravljeno prek videokonference v tej državi članici, če zaradi opravičljivih razlogov ni možno, da bi prišli na zaslišanje. Ob zaslišanju v drugi državi članici mora biti ob vas navzoča pristojna oseba države članice, ki bo zagotovila vašo identifikacijo, pri zaslišanju pa je lahko navzoč tudi vaš zagovornik.

Vaše zaslišanje v drugi državi članici lahko izvede tudi zaproseno sodišče druge države članice z uporabo mednarodne pravne pomoči, vendar vaše pravice ne smejo biti okrnjene.

Ali se o uvedbi preiskave odloči z odločbo?

Po vašem zaslišanju preiskovalni sodnik odloči o uvedbi preiskave s sklepom. Zoper sklep imate pravico do pritožbe na zunajobravnavni senat v osmih dneh od vročitve. Če senat ugodí pritožbi, zahtevo za preiskavo zavrne. Kazenski postopek zoper vas se lahko naknadno pod določenimi pogoji znova uvede.

Če se preiskovalni sodnik z zahtevo tožilca za preiskavo ne strinja, po vašem zaslišanju zahteva, da o zahtevi za preiskavo odloči zunajobravnavni senat.

Kakšne so moje pravice med preiskavo?

Preiskovalni sodnik opravi preiskavo glede tistega kaznivega dejanja in tistega obdolženca, na katerega se nanaša tožilčeva zahteva za preiskavo. Tožilec pa lahko zahtevo za preiskavo naknadno razširi tudi na druga ugotovljena kazniva dejanja ali obdolžence.

Ves čas preiskave lahko predlagate dokaze in navajate dejstva, ki so vam v korist. Lahko ste navzoči pri preiskovalnih dejanjih in pregledujete vaš sodni spis. Sodelujete lahko, če želite, saj vaša navzočnost ni obvezna.

Če ste glede istega dejanja že bili drugje obsojeni ali je bil postopek zoper vas pravnomočno ustavljen, je to okoliščina, ki izključuje kazenski pregon.

Zunajobravnavnemu senatu lahko predlagate, da preiskavo zoper vas ustavi s sklepom.

Kako se opravljajo preiskovalna dejanja?

Preiskovalni sodnik opravi preiskovalna dejanja na predlog tožilca ali obdolženca, in sicer tista, ki se mu zdijo potrebna. Pri zaslišanju prič ste lahko navzoči, lahko jih sprašujete in dajete pripombe. Prav tako ste lahko navzoči pri ogledu, hišnih preiskavah in zaslišanju izvedencev, o čemer vas mora sodišče obvestiti.

Ko preiskovalni sodnik spozna, da je stanje stvari razjasnjeno, preiskavo konča. Pred koncem preiskave preiskovalni sodnik priskrbi še podatke o vaši osebnosti in v ta namen zahteva podatke iz kazenske evidence.

Kako se preiskuje v skrajšanem postopku?

Preiskava pred okrajnim sodiščem ni predvidena, lahko pa tožilec predlaga sodniku, da opravi preiskovalna dejanja. Če se sodnik s tem strinja, jih opravi.

Ali se lahko opravi preiskava mojega doma, poslovnih prostorov, avtomobila in podobnega?

Preiskavo vaše hiše in zaprtih prostorov avtomobila policija opravi na podlagi pisne odredbe sodišča. Obstajati morajo utemeljeni razlogi za sum, da ste storili kaznivo dejanje, in verjetnost, da vas bodo prijeli oziroma odkrili sledove ali predmete dejanja.

Pred začetkom vam policisti izročijo odredbo, nato pa imate možnost, da si v dveh urah zagotovite prisotnost zagovornika. Pri preiskavi ste lahko navzoči, če stanovanje uporabljate, obvezna pa je prisotnost dveh nepristranskih prič, ki na koncu podpišeta zapisnik.

Brez odredbe lahko policisti stopijo v vaše zaprte prostore v primerih, če to želite, če kličete na pomoč, če vas zasačijo pri dejanju, če je to potrebno zaradi varnosti, če se tja zatečete zaradi policijskega prijetja.

Če hišna preiskava ni zakonita, lahko predlagate sodišču, da pridobljene dokaze izloči.

Če boste predmete prostovoljno izročili, jih lahko sodišče uporabi v postopku proti vam.

Ali se lahko opravi osebna preiskava?

Osebna preiskava se opravi pod podobnimi pogoji kot hišna preiskava, tj. z odredbo in v prisotnosti dveh prič.

Brez odredbe lahko policisti opravijo osebno preiskavo, ko vam odvzamejo prostost, če sumijo, da imate orožje ali dokazne predmete, ki jih boste skrili ali uničili.

Osebna preiskava se razlikuje od **varnostnega pregleda**, s katerim policisti opravijo površinski pregled vaših oblačil, če obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja.

Obtožba (5)

Po končani preiskavi, ko preiskovalni sodnik ugotovi, da je dejansko stanje razjasnjeno, pošlje spis tožilcu. Ta lahko izjavi, da odstopa od pregona, ali pa v roku 15 dni vloži obtožnico.

Kaj je obtožnica?

Obtožnica je obtožni akt upravičenega tožilca, za katerega zakon predpisuje obvezno obliko in vsebino ter določa postopek za preizkus. Obtožnica mora določiti osebo, ki je obtožena, in dejanje, ki je predmet obtožbe. Vsebovati mora opis dejanja in dokaze za utemeljitev suma, da ste storili kaznivo dejanje, za katero ste obtoženi.

Senat mora ob prejemu obtožnice na predlog tožilca odločiti, ali se zoper vas odredi, podaljša ali odpravi pripor.

Ali se lahko zoper obtožnico pritožim?

Obtožnica vam mora biti vročena osebno, če nimate zagovornika. Zoper obtožnico imate v osmih dneh od vročitve možnost vložiti ugovor, s katerim predlagate, da zunajobravnavni senat obtožbe ne dopusti.

Če senat pri odločanju o ugovoru ugotovi, da je o zadevi že pravnomočno razsojeno, s sklepom ustavi postopek.

Če je vaš ugovor utemeljen, senat ugovoru ugodi ter obtožbe ne dopusti in kazenski postopek ustavi. V tem primeru vam za isto dejanje ne more biti ponovno sojeno.

Če ugovor ni bil vložen ali je bil zavržen, lahko predsednik senata v dveh mesecih zahteva, da zunajobravnavni senat odloči o vseh vprašanih kot pri ugovoru.

Obtožnica postane praviloma pravnomočna z dnem, ko je bil vaš ugovor zavrnjen, drugače pa s potekom roka dveh mesecev od dne, ko je sodišče prejelo obtožnico. S trenutkom pravnomočnosti obtožnice preide predhodni kazenski postopek v stadij glavnega postopka.

Ali je v skrajšanem postopku tudi faza obtoževanja?

Pred okrajnim sodiščem se kazenski postopek uvede na podlagi obtožnega predloga tožilca, zoper katerega ni možen ugovor. Ko sodišče obtožni predlog preizkusi, vam ga vroči in razpiše glavno obravnavo.

Priprave na glavno obravnavo (6)

Priprave na glavno obravnavo sestavljajo vsa procesna dejanja, ki jih opravi sodišče od trenutka, ko je postala obtožnica pravnomočna, do začetka glavne obravnave. Priprave opravi predsednik senata, pred katerim bo glavna obravnavna. Če predsednik senata ugotovi, da je o zadevi že pravnomočno razsojeno, s sklepom ustavi postopek.

Predsednik senata razpiše glavno obravnavo ter zagotovi navzočnost oseb in dokaznih predmetov, za katere se lahko odloči tudi sam, brez predlogov strank. Nedovoljene dokaze mora izločiti.

Vabilo na glavno obravnavo vam mora biti vročeno osebno. Ostati vam mora dovolj časa za pripravo obrambe, najmanj pa osem dni. Če tožilec pred začetkom glavne obravnave umakne obtožnico, sodišče s sklepom ustavi kazenski postopek.

Ali mora kaznivo dejanje vedno obravnavati sodišče?

Pri lažjih kaznivih dejanjih, za katera je pristojno predvsem okrajno sodišče, lahko državnemu tožilcu predlagate, da sproži postopek za sklenitev poravnave z oškodovancem. Tožilstvo lahko pregon zoper vas tudi odloži, če ste pripravljeni izpolniti določene naloge. Podano mora biti soglasje oškodovanca. V teh primerih tožilstvo ovadbo zavrne, morebitni sodni postopek pa se ustavi. Dejanje se v kazensko evidenco ne vpiše.

Sorodne povezave

 [Zakon o kazenskem postopku](#)

 [Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije](#)

 [Zakon o policiji](#)

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 – Moje pravice med glavno obravnavo

Na glavni obravnavi sodišče odloča, ali ste krivi v obtožbi opisanega kaznivega dejanja. Glavna obravnava se konča z razglasitvijo sodbe.

Kje bo potekala glavna obravnava?

 Okrajna sodišča na prvi stopnji obravnavajo v skrajšanem postopku lažja kazniva dejanja, za katere je predpisana kazen zapora do treh let ali denarna kazen.

Druga težja kazniva dejanja pa obravnavajo na prvi stopnji **okrožna sodišča** v rednem postopku. O krivdi, vrsti in višini kazni odloča na okrajnem sodišču sodnik posameznik, na okrožnem sodišču pa senat, ki je sestavljen iz enega sodnika in dveh sodnikov porotnikov, ki sta laični osebi. Glavna obravnava je javna. Sodišče lahko javnost izključi zaradi varovanja tajnosti, javnega reda in morale, osebnega ali družinskega življenja strank, ter če bi javnost obravnave škodovala interesom pravičnosti.

Glavne obravnave prek videokonference niso predvidene.

Ali se lahko obtožnica med sojenjem spremeni?

Tožilec lahko med glavno obravnavo obtožbo ustno ali pisno spremeni, če so dokazi pokazali, da se je opisano dejansko stanje spremenilo. Če sta obseg in vsebina sprememb takšna, da je treba zaradi spremenjene obtožbe pripraviti vašo obrambo, lahko sodišče prekine obravnavo.

Če je bilo med obravnavo storjeno novo kaznivo dejanje ali če se na obravnavi odkrije drugo kaznivo dejanje, lahko tožilec ustno ali pisno razširi obtožbo na novo kaznivo dejanje. Sodišče lahko prekine obravnavo, lahko pa po zaslišanju odloči, da se vam za to kaznivo dejanje sodi posebej.

Zoper spremenjeno ali razširjeno obtožnico ni ugovora.

Ali lahko kazniva dejanja priznam?

Ko tožilec prebere obtožbo, lahko očitana dejanja deloma ali v celoti priznate. To lahko storite tudi v zagovoru in ves čas trajanja obravnave. Tudi če je vaše priznanje še tako jasno in popolno, je sodišče dolžno izvesti druge dokaze.

Kakšne pravice imam med glavno obravnavo?

V postopku pred okrožnim sodiščem je vaša navzočnost na obravnavi obvezna. Senat lahko odloči, da se obravnava opravi v vaši nenavzočnosti, če ste že bili zaslišani, če je navzoč vaš zagovornik, če vaša navzočnost ni nujna in ste bili na obravnavo pravilno povabljeni.

V skrajšanem postopku lahko sodnik opravi obravnavo v vaši nenavzočnosti, če navzočnost ni nujna, če ste bili pravilno povabljeni in ste že bili zaslišani.

Če ti pogoji niso izpolnjeni ter na obravnavo ne pridete in se sodišču ne opravičite, lahko sodišče odredi, da se vas privede s silo. Če bo sodišče presodilo, da se obravnavam očitno izmikate, lahko brez pripornih razlogov zoper vas odredi pripor za zagotovitev navzočnosti na obravnavi, ki traja najdlje en mesec oziroma do objave sodbe.

Na obravnava lahko uporabljate svoj jezik, saj mora biti zagotovljen prevod vaših izjav v uradni jezik sodišča. Sodni tolmač vam mora v jeziku, ki ga razumete, tolmačiti izjave drugih udeležencev in prevesti pisno gradivo. Ne glede na izid kazenskega postopka se stroški sodnega tolmača plačajo iz državnega proračuna.

Na obravnavi je lahko navzoč vaš zagovornik.

Pred zaslišanjem vas je sodišče dolžno opozoriti na vaše pravice.

Kakšne pravice imam glede dokazov zoper mene?

Sodišče mora ugotoviti resnico o kaznivem dejanju, zato se lahko odloči tudi za dokaz, ki ga ni predlagala nobena izmed strank. Tožilec mora predložiti dokaze, da ste storili kaznivo dejanje, vi pa se lahko branite in dokazujete, da ste nedolžni, le če želite. Zoper vsak dokaz imate možnost podajati pripombe in postavljati vprašanja.

Sodišče bo izvedlo dokaz, ki ste ga predlagali, če je pomemben za vašo razbremenitev, kar morate tudi utemeljiti. Predlagate lahko priče, ki pričajo v vašo korist, in vse druge dokaze, za katere mislite, da bi dokazovali vaše trditve ter prispevali k vaši oprostitvi.

V kazenskem postopku so dopustni vsi dokazi, ki niso pridobljeni s kršitvijo človekovih pravic, določenih z **Ustavo** Republike Slovenije. Zato lahko za pridobivanje dokazov najamete tudi detektiva.

Ali se bodo upoštevali tudi podatki o meni, ki izhajajo iz kazenske evidence?

Podatki o vaših pravnomočnih obsodilnih sodbah, kot izhajajo iz kazenske evidence, lahko vplivajo na vrsto in višino izrečene kazni, saj se upoštevajo kot obteževalne okoliščine. Upošteva se lahko tudi predkaznovanost v drugih državah članicah. Sodišče primerja istovrstnost kaznivih dejanj, ali sta bili storjeni iz enakih nagibov in koliko časa je poteklo od prejšnje obsodbe oziroma kazni.

Od vašega povratništva je odvisna tudi možnost izreka pogojnega odpusta. Pod določenimi pogoji vam lahko sodišče prej izrečeno kazen in novo izrečeno kazen združi v enotno kazen.

Kaj se bo zgodilo po koncu glavne obravnave?

Glavna obravnava se praviloma konča s takojšnjo razglasitvijo sodbe sodišča. Če je zadeva težja, lahko sodišče razglasi sodbo v treh dneh. Ob izreku sodbe odloči sodišče tudi o priporu, ga odredi, podaljša ali odpravi.

Sodišče izreče obsodilno sodbo, če je prepričano, da ste krivi za kaznivo dejanje.

Oprostilno sodbo sodišče izreče, če dejanje ni kaznivo dejanje, če so podane okoliščine, ki izključujejo krivdo ali kaznivost, če ni dokazano, da ste storili kaznivo dejanje, ali če je dejanje manjšega pomena.

Sodišče pa lahko izreče tudi sodbo, s katero zavrne obtožbo, ker so podane določene procesne ovire, npr. ker je tožilec umaknil obtožbo, ker ste že bili obsojeni za isto dejanje, ker je pregon zoper vas zastaral itd.

Katere sankcije mi lahko izreče sodišče, če sem obsojen?

Če ste obsojeni, vam lahko sodišče izreče kazen zapora ali denarno kazen. Denarno kazen in kazen prepovedi vožnje motornega vozila vam sodišče lahko izreče tudi kot stranski kazni. Namesto kazni vam lahko sodišče v lažjih primerih izreče opozorilne sankcije, kot so pogojna obsodba, pogojna obsodba z varstvenim nadzorstvom ter sodni opomin.

Zapor ne sme biti krajši od petnajstih dni in ne daljši od tridesetih let. Za nekatera najhujša kazniva dejanja zoper človečnost ter v primeru, da ste obsojeni za dve ali več najhujših kaznivih dejanj, se lahko izreče kazen dosmrtnega zapora.

Denarna kazen se izreka v dnevni zneskih.

Trajanje kazni zapora in število dnevnih denarnih zneskov se določi v predpisanih mejah glede na težo kaznivega dejanja in vašo krivdo. Višina dnevnih denarnih zneskov je odvisna od vašega premoženjskega stanja.

Če ste kaznivo dejanje storili kot voznik motornega vozila, vam lahko sodišče izreče tudi prepoved vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije, ki lahko traja od šest mesecev do dveh let.

V pogojni obsodbi vam sodišče določi kazen, ki pa ne bo izrečena, če v določeni preizkusni dobi ne boste storili novega kaznivega dejanja oziroma če boste izpolnili v sodbi določene pogoje.

Kakšno vlogo ima med sojenjem žrtev kaznivega dejanja?

Oškodovanec oziroma žrtev kaznivega dejanja je lahko ves čas glavne obravnave navzoč sam ali s pooblaščenecem – odvetnikom. Lahko predlaga dokaze, postavlja vprašanja vsem zaslišanim ter daje pripombe in pojasnila glede izvedenih dokazov.

Sorodne povezave

 [Seznam sodišč](#)

 [Zakon o kazenskem postopku](#)

 [Ustava Republike Slovenije](#)

 [Kazenski zakonik-1](#)

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

4 – Moje pravice po glavni obravnavi

Ali se lahko pritožim?

Če niste zadovoljni z izrečeno sodbo, se lahko zoper njo pritožite. Pritožbo je treba napovedati v osmih dneh od razglasitve sodbe, razen če vam je bila izrečena kazen zapora, sicer se šteje, da ste se pritožbi odpovedali. Sodišče bo nato v največ 30 dneh izdelalo sodbo z obrazložitvijo, ki vam mora biti vročena osebno, če nimate zagovornika.

Pritožite se lahko v roku 15 dni od vročitve sodbe. Vaša pritožba mora biti obrazložena.

Kaj se bo zgodilo, če se bom pritožil?

Pritožba se vloži pri sodišču, ki je sodbo izdalo, obravnava pa jo višje sodišče. Pravočasna pritožba zadrži izvršitev sodbe.

Sodba se lahko izpodbija zaradi:

bistvene kršitve določb kazenskega postopka,

kršitve kazenskega zakona,

zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja,

odločbe o kazenskih sankcijah, o odvzemu premoženjskih koristi, o stroških kazenskega postopka, o premoženjsko-pravnih zahtevkih in zaradi odločbe o

objavi sodbe v sredstvih javnega obveščanja.

Pritožba mora obsegati navedbo sodbe, zoper katero se pritožujete; razloge za izpodbijanje sodbe; obrazložitev; predlog, da se sodba popolnoma ali deloma razveljavi ali spremeni, in vaš podpis.

Če vaša pritožba ne bo vsebovala vseh sestavin, vas bo sodišče pozvalo, da jo dopolnite.

V pritožbi lahko navajate nova dejstva in dokaze, vendar pa morate obrazložiti, zakaj jih niste navedli prej.

Kaj se bo dogajalo med obravnavo pritožbe?

Prepozno in nedovoljeno pritožbo prvostopenjsko sodišče zavrže. Na dovoljeno pritožbo lahko nasprotna stranka odgovori v roku 8 dni, nato pa se s spisom pošlje višjemu sodišču, ki vašo pritožbo obravnava. Višje sodišče za obravnavanje pritožbe praviloma razpiše sejo, na katero boste povabljeni.

V nekaterih primerih višje sodišče opravi glavno obravnavo, na kateri izvaja dokaze. Po poročilu sodnika poročevalca lahko pritožbo obrazložite ter navajate nova dejstva in dokaze. Tožilec lahko umakne ali spremeni obtožnico v vašo korist.

Kaj lahko sodišče druge stopnje odloči?

Višje sodišče s sodbo zavrne pritožbo in potrdi prvostopenjsko sodbo, če ugotovi, da pritožba ni utemeljena.

Če je pritožba utemeljena, višje sodišče praviloma s sklepom ugotovi pritožbi, razveljavi prvostopenjsko sodbo in pošlje zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Sodišče prve stopnje v ponovnem sojenju kot podlago vzame prejšnjo obtožnico. Na novi glavni obravnavi je dopustno navajati nova dejstva in dokaze. Zoper novo sodbo je ponovno možna pritožba.

V nekaterih primerih lahko višje sodišče samo s sodbo spremeni prvostopenjsko sodbo. Pritožba zoper to sodbo je možna na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, če je višje sodišče izreklo ali potrdilo kazen zapora 30 let ali kazen dosmrtnega zapora, če je ugotovilo drugačno dejansko stanje kot prvostopenjsko sodišče in če je oprostilno sodbo spremenilo v obsodilno.

Kaj se bo zgodilo, ko sodišče druge stopnje odloči o pritožbi?

Sodba postane pravnomočna, če se ne more več izpodbijati s pritožbo ali če zoper njo ni pritožbe. S tem trenutkom je kazenski postopek končan, obravnavana zadeva pa dokončno odločena.

Ko je sodba pravnomočna, je zoper njo možno vložiti zgolj izredna pravna sredstva, kot so:

obnova kazenskega postopka,

izredna omilitev kazni,

zahteva za varstvo zakonitosti.

Za vsako izredno pravno sredstvo veljajo različni pogoji glede upravičencev, ki jih lahko vložijo, razlogov, iz katerih se lahko vložijo, in roka, v katerem se vložijo.

Če so vam bile s pravnomočno sodbo kršene z ustavo zagotovljene pravice, lahko vložite ustavno pritožbo na Ustavno sodišče.

Če bi se v pritožbenem postopku izkazalo, da je bila odločitev prvostopenjskega sodišča napačna, vam pripada odškodnina v primeru, da so izpolnjene vse predpostavke odškodninske odgovornosti po splošnem civilnem pravu.

Odškodnina pa vam pripada po posebnem postopku za povrnitev škode, če ste bili neupravičeno pravnomočno obsojeni in če vam je bila že med prvostopenjskim postopkom zaradi pripora ali pridržanja neutemeljeno odvzeta prostost.

Informacije o obsodbi

Ko ste za kaznivo dejanje pravnomočno obsojeni, se vaša obsodba vpiše v [kazensko evidenco](#), ki jo vodi Ministrstvo za pravosodje, in sicer brez vašega soglasja.

Po prejšnjem [Kazenskem zakoniku](#) so podatki kazenske evidence dostopni sodiščem ter organom kazenskega pregona, državnim organom, pravnim osebam in delodajalcem, če imajo utemeljen interes.

Dostopni so tudi posamezniku, če jih potrebuje zaradi svojih pravic. Sodišče lahko dobi podatke o vaši predkaznovanosti kadar koli med sojenjem. Veljavni

 [Kazenski zakonik-1](#) ureditve prepušča področnemu zakonu, ki še ni sprejet.

Ali bo moja obsodba izbrisana iz kazenske evidence?

Zakonska rehabilitacija

Z rehabilitacijo [Ministrstvo za pravosodje](#) po uradni dolžnosti izbriše vašo obsodbo iz kazenske evidence.

Obsodba se izbriše iz kazenske evidence v določenem roku od takrat, ko ste kazen prestali, pod pogojem, da v tem času niste storili novega kaznivega dejanja. Roki za izbris obsodbe so odvisni od višine in vrste kazni, ki vam je bila izrečena. Obsodba na kazen zapora nad 15 let se ne izbriše.

Sodna rehabilitacija

Sodišče, ki vas je obsodilo na prvi stopnji, lahko na vašo prošnjo odloči, da se obsodba izbriše iz kazenske evidence, če je potekla polovica z zakonom določenega roka, po katerem se obsodba izbriše po zakonu, če v tem času niste storili novega kaznivega dejanja. Sodišče pri tem upošteva vaše osebne okoliščine in naravo kaznivega dejanja.

Obsodba se lahko izbriše tudi z [amnestijo](#) ali s [pomilostitvijo](#).

Sem državljan druge države. Ali me lahko po koncu sojenja vrnejo v domovino?

Če ste tuj državljan, lahko pri sodišču podate prošnjo za prestanje kazni po pravnomočni obsodbi v vaši državi. Sodišče bo na podlagi mednarodne pogodbe ali vzajemnosti zaprosilo vašo državo za izvršitev vaše kazni. Pod določenimi pogoji se lahko vaši državi odstopi tudi kazenski pregon zoper vas.

Če bom obsojen, ali mi lahko ponovno sodijo za isto kaznivo dejanje?

Ne morete biti ponovno obsojeni zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil kazenski postopek zoper vas pravnomočno ustavljen, obtožba pravnomočno zavrnjena ali ste bili pravnomočno oproščeni ali obsojeni. To pravico varujejo tudi izredna pravna sredstva, ki pravnomočne sodbe ne morejo spremeniti v vašo škodo.

Sorodne povezave

 [Zakon o kazenskem postopku](#)

 [Kazenski zakonik-1](#)

 [Kazenski zakonik](#)

 [Zakon o amnestiji](#)

 [Zakon o pomilostitvi](#)

 [Kazenske evidence](#)

 [Ministrstvo za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

5 – Prekrški v cestnem prometu

Kako se obravnavajo prekrški v cestnem prometu?

O prekrških odločajo v hitrem postopku prekrškovni organi, kot so policija in občinski redarji, v rednem postopku pa odloča sodišče. Prekrškovno pravo je, poleg kazenskega prava, v pravnem redu Republike Slovenije del kaznovalnega prava, zato se mora pri odločanju o prekrških koncept kazenske obtožbe iz 6. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Hitri postopek

Prekrškovni organ zbere dokaze in izda pisno odločbo; če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna, ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav, praviloma na kraju samem kršitelju izda **plačilni nalog**.

Pravno sredstvo zoper plačilni nalog je zahteva za sodno varstvo, ki jo je treba vložiti v osmih dneh od vročitve odločbe o prekršku, pisno pri pristojnem prekrškovnem organu. **Če prekrškovni organ ugotovi, da je zahteva pravočasna in utemeljena, lahko:**

- odločbo o prekršku odpravi in ustavi postopek,
- odločbo odpravi in vloži predlog pri pristojnem prekrškovnem organu,
- jo nadomesti z novo odločbo,
- izreče opomin namesto sankcije in o tem obvesti storilca in osebo, ki je vložila zahtevo za sodno varstvo oziroma vroči novo odločbo, sicer pa prekrškovni organ zahtevo za sodno varstvo posreduje v odločanje pristojnemu sodišču.

Sodišče s sodbo lahko:

- zahtevo kot neutemeljeno zavrne ali
 - pa zahtevi s sodbo ugotovi ter praviloma spremeni odločbo o prekršku.
- Zoper to sodbo je možnost pritožbe zelo omejena.

Pravnomočne odločbe o prekrških se iz evidenc prekrškovnih organov izbrišejo po poteku treh let od dneva pravnomočnosti odločb.

POMEMBNO – polovično plačilo globe

Kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo, plača samo polovico izrečene globe, **če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti (16 dneh od vročitve)**. Če plača pred pravnomočnostjo, zahteva za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku praviloma ni dovoljena.

Posebnost v zvezi s kršitvami predpisov o ustavljanju in parkiranju vozil

Za kršitev predpisov o ustavitvi in parkiranju vozil se ob ugotovitvi prekrška, o katerem kršitelja ni bilo mogoče seznanimi na kraju prekrška, na primernem mestu pritrdi na vozilo **obvestilo o prekršku**, ki vsebuje kraj in čas storitve, registrsko številko vozila, pravno opredelitev prekrška, višino za prekršek predpisane globe in naslednje pouke:

pravici do plačila polovice predpisane globe v osmih dneh od dneva izdaje obvestila, z opisom načina plačila globe,

da se bo ob pravočasnem plačilu globe štel, da je bil plačniku izdan plačilni nalog za prekršek, ki je označen na obvestilu, in da je ta postal pravnomočen, ker se je plačnik odpovedal ugovoru zoper plačilni nalog iz 57.b člena tega zakona in zahtevi za sodno varstvo,

da v primeru pravočasnega plačila globe stroški postopka ne bodo zaračunani, da prekršek ne bo vpisan v evidenco o prekrških in da bo postopek zaradi prekrška s pravočasnim plačilom globe končan, ter

da morebitno neplačilo globe nima pravnih posledic in da se bo v takem primeru po poteku roka za plačilo **postopek zaradi prekrška nadaljeval zoper lastnika** ali imetnika pravice uporabe vozila z izdajo plačilnega naloga po določbah tega zakona.

V kolikor **dejanski kršitelj** predpisov o ustavljanju in parkiranju vozil ne plača polovice izrečene globe v osmih dneh od dneva izdaje obvestila, bo lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila prejel plačilni nalog zaradi storitve prekrška v zvezi z ustavljanjem in parkiranjem vozil. Zoper tovrstni plačilni nalog zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, kršitelj pa ima pravico do **ugovora** v osmih dneh od vročitve plačilnega naloga. Kršitelj mora v ugovoru navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v morebitnem nadaljnjem postopku ne bo več mogel uveljavljati (ugovor šteje kot izjava v hitrem postopku o prekršku).

Na podlagi ugovora prekrškovni organ plačilni nalog odpravi in o ugovoru odloči z odločbo o prekršku ali postopek o prekršku ustavi.

Redni sodni postopek

Ta postopek se uporabi v nekaterih določenih primerih (pogoji za izrek stranske sankcije, mladoleten storilec itd.). Na podlagi obdolžilnega predloga o prekršku odloča sodišče.

V postopku vam mora biti omogočeno, da ste zaslišani na ustni obravnavi in predlagate dokaze. Če prekršek priznate, sodišču ni treba zbirati drugih dokazov. Po izvedenem dokaznem postopku vas lahko sodišče spozna za odgovornega in vam izreče sankcijo za prekršek, v vseh drugih primerih pa sodišče s sodbo postopek ustavi. Zoper sodbo o prekršku se lahko pritožite na višje sodišče v osmih dneh od vročitve sodbe.

Pravnomočne odločbe o prekrških se iz evidenc pri Ministrstvu za pravosodje izbrišejo po poteku treh let od dneva pravnomočnosti odločb, vendar ne dokler trajajo stranske sankcije.

Katere sankcije se mi lahko izrečejo?

Sankcija, ki se izreče za prekrške v cestnem prometu, je predvsem **globa**, za posebno lahke prekrške pa se lahko namesto globe izreče opomin oziroma opozorilo izreče opomin. Poleg globe se lahko izrečejo tudi **kazenske točke v cestnem prometu** s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja ali prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja ter prepoved vožnje motornega vozila.

Kazenske točke v cestnem prometu so predpisane za določene prekrške zoper varnost javnega prometa. Skupno evidenco kazenskih točk v cestnem prometu upravlja Ministrstvo za pravosodje. Če v **dveh letih** dosežete 18 kazenskih točk ali več, vam sodišče na podlagi obvestila skupne evidence kazenskih točk izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, če pa ste imetnik tujega vozniškega dovoljenja pa sodišče namesto prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izreče prepoved uporabe tujega vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije za dobo enega leta. Kazenske točke v cestnem prometu se sicer **izbrišejo iz evidence** po preteku dveh let od pravnomočnosti odločbe, s katero so bile izrečene, če v tem času storilec ne doseže števila kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije.

Prepoved vožnje motornega vozila za čas od enega meseca do enega leta se praviloma izreče pri hujših prekrških zoper varnost javnega prometa, če pa se ta sankcija izreče osebi, ki ima tuje dovoljenje za vožnjo motornega vozila, obsega ta sankcija prepoved vožnje motornega vozila določene vrste na »le« ozemlju Republike Slovenije.

Če globe ne plačate, se ta praviloma izterja prisilno po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo. Davčno izvršbo v Republiki Sloveniji izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

Če zaradi vašega izkazanega slabega premoženjskega stanja ali svojih možnosti za plačilo ne morete plačati globe, lahko v osmih dneh po poteku roka za plačilo globe predlagate, da se plačilo globe nadomesti z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Primeroma je predlogu treba priložiti npr. potrdilo o premoženjskem stanju, lastniških deležih na nepremičnem ali premičnem premoženju, zadnjo odločbo davčnega organa o odmeri dohodnine, potrdilo o številu vzdrževanih družinskih članov ali dokazila o zdravstvenem stanju ter o drugih osebnih okoliščinah na strani storilca, ki kažejo na upravičenost nadomestitve globe z nalogami v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

Kaj se zgodi, če sem državljan druge države?

A) Prekršek zaznan osebno

Če cestnoprometni prekršek zazna policist (npr. z radarjem) navadno ob izreku globe odloči tudi, da se odločba **izvrši takoj**, če spozna, da bi storilec lahko onemogočil njeno izvršitev (če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek).

Če storilec globe ne plača na kraju samem, prekrškovni organ, izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje plačila (s sklepom odloči, da se mu začasno vzamejo potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine). V praksi to pomeni, da prekrškovni organ navadno pospremi kršitelja do lokacije, kjer je mogoče plačilo globe oziroma dvig gotovine.

B) Prekrškovni postopek v primerih iz Direktive 2011/82/EU

Za določene prekrške zoper varnost cestnega prometa (prekoračitev najvišje dovoljene hitrosti, neuporaba varnostnega pasu, vožnja skozi rdečo luč, vožnja pod vplivom alkohola, vožnja pod vplivom drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi, vožnja brez zaščitne čelade, nedovoljena uporaba prepovedanega prometnega pasu in nedovoljena uporaba prenosnega telefona ali druge komunikacijske naprave med vožnjo) in pod pogoji:

da je bil prekršek storjen z motornim vozilom, ki je registrirano v drugi državi članici Evropske unije, za katero je Direktiva 2011/82/EU zavezujoča, da na kraju storitve prekrška ni bilo mogoče ugotoviti storilca prekrška, pridobiti njegovo izjavo o prekršku oziroma storilcu izdati in vročiti odločbo o prekršku in

da storilec prekrška nima stalnega ali začasnega prebivališča na ozemlju Republike Slovenije

se postopek o prekršku začne tako, da pristojni organ, ki je ugotovil prekršek, lastniku oziroma imetniku vozila ali drugače identificirani osebi, osumljeni storitve prekrška zoper varnost cestnega prometa na ozemlju Republike Slovenije, **pošlje pisno obvestilo o prekršku in obrazec za odgovor na obvestilo**.

Lastnik vozila lahko odgovori na obvestilo o prekršku v 60 dneh od dneva vročitve obvestila o prekršku, prekrškovni organ pa po prejemu odgovora oziroma po izteku 60 dnevnega roka izvede hitri postopek ali določi o vložitvi obdolžilnega predloga. V primeru, da je v zvezi s prekrški iz Direktive 2011/82/EU vložen obdolžilni predlog, je za obravnavanje teh zadev izključno pristojno **Okrajno sodišče v Celju**.

C) Dodatno glede sodne pristojnosti v zadevah z mednarodnim elementom (EU): Za odločanje v zadevah priznavanja in izvrševanja odločb sodišč in drugih pristojnih organov iz držav članic Evropske unije, s katerimi so izrečene denarne sankcije za prekrške ali za druge kršitve predpisov, in za izvrševanje denarnih in drugih sankcij za prekrške, ki so jih izrekli pristojni organi v Republiki Sloveniji, s strani pristojnih organov (sodišča in upravni organi) v državah članicah Evropske unije, je tudi izključno pristojno **Okrajno sodišče v Celju**.

Sorodne povezave

 [Zakon o varnosti cestnega prometa](#)

 [Zakon o prekrških](#)

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

(NEW) 1 - Moje pravice med preiskavo

A. Sem tuj/-a državljan/-ka. Ali to vpliva na preiskavo?

B. Katere so faze preiskave?

i. Zbiranje dokazov/Pooblastila preiskovalcev

ii. Policijsko pridržanje

- iii. Zaslíšanje
- iv. Pripor

C. Kakšne so moje pravice med preiskavo?

- i. Kako je z upravičenostjo do tolmača ali prevajalca?
- ii. Kakšne so moje pravice do obveščenosti in dostopa do spisa?
- iii. Kakšne so moje pravice v zvezi z dostopom do odvetnika in do obveščenosti tretje osebe o mojem položaju?
- iv. Ali sem upravičen/-a do brezplačne pravne pomoči?
- v. Kaj morate vedeti:

a. Domneva nedolžnosti

b. Pravica do molka in pravica posameznika, da ne izpove zoper sebe

c. Dokazno breme

vi. Kateri konkretni zaščitni ukrepi veljajo za otroke?

vii. Kateri konkretni zaščitni ukrepi veljajo za ranljive osumljene osebe?

D. Kakšni so zakonski roki med preiskavo?

E. Kakšni so postopki pred sojenjem, vključno z nadomestnimi rešitvami za pripor in možnostmi za premestitev v matično državo (evropski nalog za nadzor)?

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

(NEW) 2 - Moje pravice med sojenjem

A. Kje bo potekalo sojenje?

B. Ali se predmet obtožbe lahko spremeni? Kakšne so moje pravice do obveščenosti v tem primeru?

C. Kakšne so moje pravice v zvezi z navzočnostjo na obravnavi?

i. Ali je navzočnost na sodišču obvezna? Ali je odsotnost v sodnem postopku dovoljena? Pod kakšnimi pogoji?

ii. Kako je z upravičenostjo do tolmača ali prevedenih dokumentov?

iii. Ali imam pravico do odvetnika?

iv. Katere postopkovne pravice moram poznati? (npr. privedba osumljencev pred sodišče)

D. Možne kazni

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

(NEW) 3 - Moje pravice po sojenju

A. Ali se lahko pritožim na odločbo sodišča?

B. Katera druga pravna sredstva imam na voljo?

C. Kakšne so posledice v primeru obsodbe?

i. Kazenska evidenca

v. Izvršitev kazni, premestitev zapornikov, pogojna kazen in alternativne sankcije

Zadnja posodobitev: 24/06/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.